

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : **Ing. V. T.**, bytom Š., proti žalovaným : **1/ Slovenská republika - Ministerstvo financií Slovenskej republiky** so sídlom v Bratislave, Štefanovičova č. 5, **2/ Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky** so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, **3/ Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky** so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, **4/ Slovenská republika - Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky** so sídlom v Bratislave, Mierová č. 19, **5/ Slovenská republika - Generálna prokuratúra Slovenskej republiky** so sídlom v Bratislave, Štúrova č. 2, **o zaplatenie 9 294,29 eur**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 21 C 638/2004, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. mája 2010 sp. zn. 5 Co 154/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 20. apríla 2007 č.k. 21 C 638/2004-135 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu podľa zákona č. 58/1969 Zb. Žalovaným nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení poukázal na to, že práve samotný žalobca svojou hrubou neobalstou zanedbal prevenčnú povinnosť uloženú zákonom a preto si následky, ktorými bola platobná neschopnosť jeho dlžníkov, musí znášať sám. Žalobca si svoje pohľadávky uplatnil v konkurznom konaní vedenom proti týmto spoločnostiam, konkurzné konania nie sú doposiaľ skončené, čo znamená, že i tak nie je možné ustáliť výšku škody, ktorá žalobcovi vznikla.

Krajský súd v Bratislave, po tom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesením z 27. januára 2010 sp.zn. 4 Cdo 178/2009 jeho uznesenie z 30. septembra 2008 sp.zn. 5 Co 298/2007, rozsudkom z 18. mája 2010 sp. zn. 5 Co 154/2010 potvrdil rozsudok okresného súdu a žalovaným nepriznal náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania. Odvolací súd prejednal vec v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je v rozsahu jeho napadnutého výroku vecne správny, čo viedlo odvolací súd k jeho potvrdeniu zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil i s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a obmedzil odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvého stupňa v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie žalobca. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., majúc za to, že odvolací súd mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom. Odňatie možnosti konať pred súdom videl predovšetkým v postupe odvolacieho súdu, a to konkrétne v tom, že vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v rozpore s ustanovením § 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu malo byť nariadené pojednávanie, pretože bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie. Odvolací súd takto postupoval napriek tomu, že žalobca v odvolaní relevantným spôsobom spochybnil rozhodnutie prvostupňového súdu a navrhol vykonanie nových dôkazov. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu ďalej žalobca považoval za nepreskúmateľné, nakoľko nebolo dostatočne odôvodnené. Dovolanie odôvodnil tiež tým, že rozhodnutie odvolacieho aj prvostupňového súdu spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalovaná 4/ žiadala, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol. Podobne i žalovaná 5/ navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť. Žalované 1/ až 3/ sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom. Bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže jeho nariadenie

nepovažoval za potrebné (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť, pretože nie je prípustné.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Keďže v preskúmvanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom vo výroku svojho rozhodnutia nevyslovil prípustnosť dovolania, ani nebolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. O.s.p., a vo veci samej dosiaľ nebolo dovolacím súdom vydané rozhodnutie, ktoré by bolo pre odvolací súd záväzné (dovolací súd svojím skorším rozhodnutím zrušil prvší rozsudok dovolacieho súdu len z dôvodu, že nesprávne posúdil včasnosť podania odvolania), je nesporné, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodiť nemožno.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s ohľadom na námietky žalobcu uvedené v dovolaní osobitne zamerlal na otázku, či konanie nie je postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné, ak bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa názoru dovolacieho súdu v posudzovanej veci konanie pred odvolacím súdom nebolo takouto vadou postihnuté.

V danom prípade dovolateľ predovšetkým namietal porušenie (odňatie) jeho práva účasti na odvolacom pojednávaní tým, že v tejto veci nebolo nariadené odvolacie pojednávanie, keďže odvolací súd napadnutý rozsudok vyhlásil bez nariadenia pojednávania. Táto námietka žalobcu však opodstatnená nie je.

Zákon č. 384/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok, s účinnosťou od 15. októbra 2008 zmenil obsah predošlého znenia ustanovenia § 214 O.s.p. tým, že inak vymedzil prípady, kedy odvolací súd má povinnosť nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie a kedy môže o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení účinnom od 15. októbra 2008 na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom od 15. októbra 2008).

Podľa § 372p O.s.p. s názvom „Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 15. októbra 2008“ na konania začaté pred 15. októbrom 2008 sa použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ďalej ustanovené inak.

V prejednávanej veci bolo rozhodnuté odvolacím súdom 15. januára 2009, teda už za účinnosti uvedenej novely Občianskeho súdneho poriadku. Na danú vec v súvislosti s postupom odvolacieho súdu bolo preto potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 15. októbra 2008 (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 362/09).

Keďže z obsahu spisu nevyplýva, že by boli dané dôvody pre nariadenie pojednávania podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (krajský súd pred vyhlásením rozsudku dokazovanie nedoplňoval ani nezopakoval, súd prvého stupňa nerozhodol podľa § 115a O.s.p. bez nariadenia pojednávania a nariadenie pojednávania nevyžadoval dôležitý verejný záujem), odvolací súd v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. rozhodol o odvolaní žalobcu bez nariadenia pojednávania. Postupom odvolacieho súdu plne rešpektujúcim platnú úpravu Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 15. októbra 2008 nemohlo preto dôjsť k odňatiu možnosti žalovanému pred súdom konať.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že nevykonal ním navrhnuté dôkazy, treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry platí, že takýto postup súdu nemožno zásadne považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Účastníci sú totiž povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá O.s.p.). O tom, ktoré z navrhnutých dôkazov (ale aj tých, ktoré navrhnuté neboli) budú vykonané, rozhoduje však súd. Z uvedeného je zrejmé, že Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnúť. Toto procesné oprávnenie dovolateľ v danej veci aj využil (nebolo mu odňaté). Rozhodnutie o tom, či navrhnutý dôkaz bude vykonaný,

ponecháva súdu. Odvolací súd preto svojim postupom dovolateľa nevytlúčil z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré mu Občianky súdny poriadok priznáva.

Pokiaľ žalobca tvrdí, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, a vyvodzuje z toho, že absenciou riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., dovolací súd pripomína, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003: "Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces". Dovolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti upozorniť aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého: "Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní". Podľa dovolacieho súdu nemožno naostatok opomenúť, že zákonom č. 384/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008, bol dovtedajší text § 219 O.s.p. doplnený okrem iného odsekom 2, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Citované nové ustanovenie tak reagovalo na súdnu prax v prípadoch úplných a presvedčivých rozhodnutí súdov prvého stupňa, kedy odôvodnenie rozhodnutia odvolacích súdov je len kopírovaním vecne správnych dôvodov. V takých prípadoch rozhodnutia obsahujú účastníkom známe podania, známy napadnutý rozsudok a v závere obsahujú už len stručné konštatovania o správnosti a presvedčivosti napádaného rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd plne stotožňuje. Ide o ustanovenie v rovine fakultatívnej a umožňuje odvolaciemu súdu sa

sústrediť už len na doplnenie presvedčivosti rozhodnutia a odvolacie súdy sa tak môžu sústrediť na judikatúru a odbornú literatúru. Tým sa môže zvýšiť aj dôvera v apelačné súdy, ktoré by v rozhodnutí menej kopirovali a viac argumentovali, čo nepochybne bude verejnosťou vítané (porovnaj dôvodovú správu k predmetnej novele). Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je teda odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednáwanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvého stupňa primerane vysvetlil, z akých úvah vychádzal pri závere, že nie je možné ustáliť výšku škody, ktorá žalobcovi vznikla, resp. dospieť k záveru, že žalobcovi najneskôr do rozhodnutia súdu škoda vznikla. Dostatočne vysvetlil, prečo nemožno uvažovať o príčinnej súvislosti medzi vznikom škody na strane žalobcu a nesprávnym úradným postupom žalovaných štátnych orgánov. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

Dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až e/ a g/ § 237 O.s.p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

Dovolaťom namietané nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je síce prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samotný tento dôvod, ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd napriek tomu úspešným účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo ani jeden z nich nepodal návrh na ich náhradu (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. januára 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová